

Droogstands risico's: hoe geef ik mijn koe de beste start?

Hou het simpel, hou het praktisch!

UNIVERSITAIRE LANDBOUWHUISDIEREN PRAKTIJK

Even voorstellen

UNIVERSITAIRE LANDBOUWHUISDIEREN PRAKTIJK

Stelling 1.

Het afkalven van koeien vind ik een risico!

- Ja = Muts omhoog.
- Nee = Muts omlaag.

UNIVERSITAIRE LANDBOUWHUISDIEREN PRAKTIJK

Stelling 2.

Ik loop minimaal twee keer per dag door het droge koeien hok!

- Ja = Muts omhoog.
- Nee = Muts omlaag.

UNIVERSITAIRE LANDBOUWHUISDIEREN PRAKTIJK

Stelling 3.

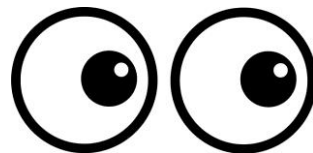
Ik geef mijn koeien altijd droogstandsmineralen

- Ja = Muts omhoog.
- Nee = Muts omlaag

UNIVERSITAIRE LANDBOUWHUISDIEREN PRAKTIJK

Doel presentatie

Kijken naar droge en verse koeien zodat we kunnen voorkomen dat ze ziek worden.

UNIVERSITAIRE LANDBOUWHUISDIEREN PRAKTIJK

Gedrag gezonde koe = basis

Activity		Amount
	Eating	3-5 hours
	Meals per day	9-14 meals
	Lying	12-14 hours
	Nr of lying periods	11
	Nr of steps per day	2500 – 3000

NB: Pattern may vary according to cow and lactation stage

Nedap research

UNIVERSITAIRE LANDBOUWHUISDIEREN PRAKTIJK

Kijken, horen, voelen en ruiken!

- Pensvulling
- Conditie
- Loopedrag
- Uitvloeiing baarmoeder en urine.
- Uier
- Snelheid afkomen van nageboorte
- Aantal liter biest en kwaliteit
- Grote of kleine kalfjes
- Witvuilers <60 dgn
- Niet tochtig zien

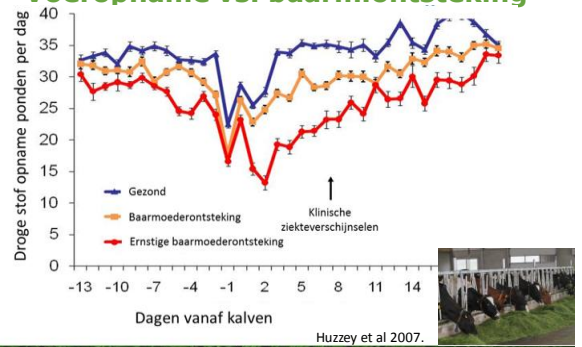
UNIVERSITAIRE LANDBOUWHUISDIEREN PRAKTIJK

Wat zien we hier?

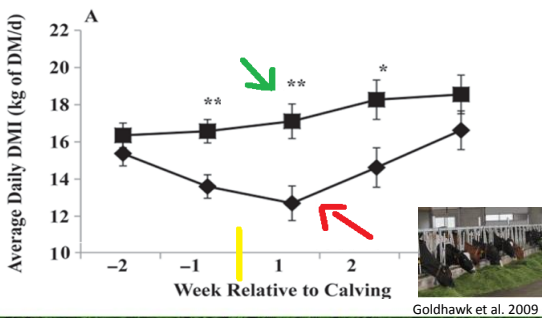
UNIVERSITAIRE LANDBOUWHUISDIEREN PRAKTIJK

Voeropname vs. baarm.ontsteking

UNIVERSITAIRE LANDBOUWHUISDIEREN PRAKTIJK

Voeropname vs. sl.melkziekte

Goldhawk et al. 2009

UNIVERSITAIRE LANDBOUWHUISDIEREN PRAKTIJK

Hou het simpel en praktisch

Kijken: controleer pensvulling dagelijks

- pensscore 4+ = kijken

Koesignalen, Jan Hulsen.

UNIVERSITAIRE LANDBOUWHUISDIEREN PRAKTIJK

Hou het simpel en praktisch

Kijken: controleer pensvulling dagelijks

- pensscore 4+ = kijken

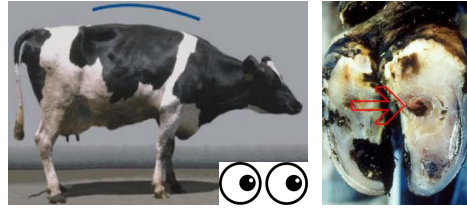
Checklist voeropname opname bevorderen:

- ✓ Elke koe een voerplek
 - ✓ Liefst 1-2 plekken over (80cm)
- ✓ Wateropname!!
- ✓ Smakelijk voer = geen broei / schimmel etc.
- ✓ Aanschuiven voer = kijken.
- ✓ Bekappen voor droogzetten

UNIVERSITAIRE LANDBOUWHUISDIEREN PRAKTIJK

Wat zien we hier?

Veel staan is oorzaak nummer 1 voor kreupelheden

UNIVERSITAIRE LANDBOUWHUISDIEREN PRAKTIJK

Bezettingsgraad en ligtijd

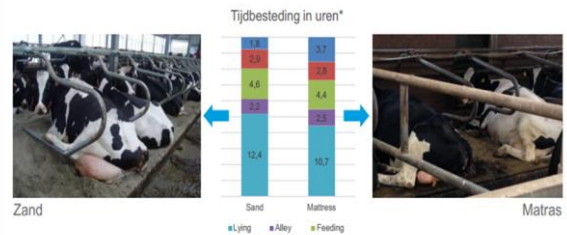
Bezetting	Ligtijd in uren
100%	12,9 uur
109%	12,1 uur
120%	12,0 uur
130%	11,5 uur
150%	11,2 uur

Verhogen van de bezetting met 30 %
vermindert de ligtijd met 1,4 uur per dag

(Fregnosi et al 2007.)

UNIVERSITAIRE LANDBOUWHUISDIEREN PRAKTIJK

Boxbedekking en ligtijd

In een zandbox ligt een koe gemiddeld 1,7
uur meer dan op een matras.

Cook et al 2009, plaatje Nedap

UNIVERSITAIRE LANDBOUWHUISDIEREN PRAKTIJK

Productie en ligtijd.

Activiteit	Top-10%	Gemiddeld
Vreten	5.5	5.5
Rusten	14.1	11.8
Staan in gangen	1.1	2.2
Op en neer lopen in gangen	0.5	1.4

Top 10% koeien liggen gemiddeld 2,3
uur meer dan de gemiddelde koe.

*Grant, R. (2003).

UNIVERSITAIRE LANDBOUWHUISDIEREN PRAKTIJK

Wat zien we hier?

UNIVERSITAIRE LANDBOUWHUISDIEREN PRAKTIJK

Hou het simpel en praktisch

1. Elke koe een ligplek.
 - Tellen → hek verzetten?
2. Liever een diepstrooiselbox dan een matras.
3. Juiste afstelling van de boxen = koeien kijken.

Meer liggen = minder kreupele koeien = meer voeropname

UNIVERSITAIRE LANDBOUWHUISDIEREN PRAKTIJK

Wat zien we hier?

UNIVERSITAIRE LANDBOUWHUISDIEREN PRAKTIJK

Voer droge koeien: richtlijnen

- Energie dichtheid
 - Far-off (9-2 wkn voor kalven) = 800-825 VEM
 - Close-up (2-0 wkn voor kalven) = 850 VEM
- Eiwit
 - Far-off (9-2 wkn voor kalven) = 12-13%
 - Close-up (2-0 wkn voor kalven) = 14-15%
- Moet nog enigszins lijken op rantsoen melkkoeien

UNIVERSITAIRE LANDBOUWHUISDIEREN PRAKTIJK

Toch een koe die uitgelopen is!

1. Koe vreet niet voor kalven → lekker voer ervoor
2. Overweeg een kexxtone bolus
3. Vit D spuiten 3-8 dagen voor kalven.
4. Calcium pil geven direct na kalven
 1. Langzame lange opname!

Even achter de oren krabben! Wil ik dit allemaal wel! → management!

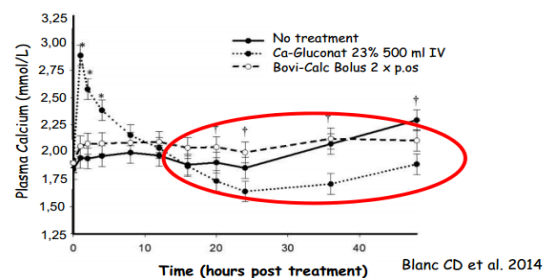
UNIVERSITAIRE LANDBOUWHUISDIEREN PRAKTIJK

Koe gekalfd: melkziekte

UNIVERSITAIRE LANDBOUWHUISDIEREN PRAKTIJK

Opname infuus vs calcium pil

UNIVERSITAIRE LANDBOUWHUISDIEREN PRAKTIJK

Vuistregel

1. Liggende koe infuus + calcium pil
2. Staande koe een calcium pil gedurende 2 dagen 2x per dag!

UNIVERSITAIRE LANDBOUWHUISDIEREN PRAKTIJK

Mineralen: Calcium en Magnesium

- Melkziekte = kalfziekte
 - Ongeveer 1-10%
- Sub klinische melkziekte
 - Ongeveer 25-50%

1 melkziekte koe is het topje van de ijsberg

UNIVERSITAIRE LANDBOUWHUISDIEREN PRAKTIJK

Voeding: Melkziekte

3,2x	• Aan nageboorte
3,4x	• Lebmaag
6,5x	• Stoppen met kalven
8,1x	• Mastitis
8,9x	• Slepende melkziekte

Grunberg et al, proceedings 2014

UNIVERSITAIRE LANDBOUWHUISDIEREN PRAKTIJK

Hoe te voorkomen

1. Voeropname maximaal voor kalven.

2. Mineralen
 1. Magnesium voorziening → hormoon. (MgO 60-70 gram/koe/dag)
 2. Laag kalium en natrium
 1. pH
 2. Verdringing.

UNIVERSITAIRE LANDBOUWHUISDIEREN PRAKTIJK

Hoe te testen?

UNIVERSITAIRE LANDBOUWHUISDIEREN PRAKTIJK

- pH

- Magnesium

UNIVERSITAIRE LANDBOUWHUISDIEREN PRAKTIJK

Magnesium te laag: wat nu?

- Via brok voeren of door voermengwagen
- Juiste hoeveelheid

UNIVERSITAIRE LANDBOUWHUISDIEREN PRAKTIJK

pH te hoog: wat nu?

- Trucje:
-Anionische zouten!

UNIVERSITAIRE LANDBOUWHUISDIEREN PRAKTIJK

Voorkomen te hoge pH

- Gras wat niet dierlijk bemest is = laag kalium.

UNIVERSITAIRE LANDBOUWHUISDIEREN PRAKTIJK

Hou het simpel en praktisch

1. Voeropname voor afkalven maximaliseren.
2. Controle urine op Magnesium en pH.
3. Vergeet de calciumpil niet.

UNIVERSITAIRE LANDBOUWHUISDIEREN PRAKTIJK

Take home message; stellingen

1. Voeropname maximaliseren
2. Huisvesting
3. Energiedichtheid (&eiwitvoorziening)
4. Mineralen voorziening op orde houden.

Kijken, kijken, kijken!!!!

UNIVERSITAIRE LANDBOUWHUISDIEREN PRAKTIJK

Stelling 1.

Het afkalven van koeien vind ik een risico!

- Ja = Muts omhoog.
- Nee = Muts omlaag.

UNIVERSITAIRE LANDBOUWHUISDIEREN PRAKTIJK

Stelling 2.

Ik loop minimaal twee keer per dag door het droge koeien hok!

- Ja = Muts omhoog!!
- Nee = Muts omlaag!

UNIVERSITAIRE LANDBOUWHUISDIEREN PRAKTIJK

Stelling 3.

Ik geef mijn koeien altijd droogstandsmineralen

- Ja = Muts omhoog.
- Nee = Muts omlaag

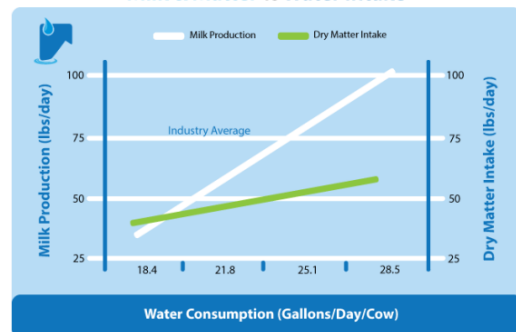
UNIVERSITAIRE LANDBOUWHUISDIEREN PRAKTIJK

Bedankt voor jullie aandacht

UNIVERSITAIRE LANDBOUWHUISDIEREN PRAKTIJK

Milk & Matter vs Water Intake

UNIVERSITAIRE LANDBOUWHUISDIEREN PRAKTIJK